

Het Varkensloket
Scheldeweg 68
9090 Melle
09 272 26 67
info@varkensloket.be

Vraag:

Ik ben een Nederlandse biologische varkenshouder (momenteel heb ik 65 zeugen in een gesloten bedrijf) die wil uitbreiden. Ik wil graag een deel van mijn biologische varkens van Nederland naar België brengen om ze te houden in een Belgische conventionele varkensstal die momenteel leegstaat. Is de wetgeving in de Belgische wetgeving omtrent biologische varkenshouderij (en buitenbeloop) dezelfde als in Nederland?

Antwoord:

Ja, de wetgeving betreffende de biologische productie situeert zich voornamelijk op Europees niveau. De minimale oppervlakte van de binnen- en buitenruimten voor biologische varkens is m.a.w. dezelfde in Vlaanderen en Nederland¹.

Naast de voorwaarden om te kunnen produceren onder biologische omstandigheden, moet u aan een aantal voorwaarden voldoen als u in Vlaanderen varkens wil houden.

Hieronder vindt u informatie over welke stappen u moet volgen om varkens te mogen houden in Vlaanderen, in te voeren en biologische varkens te kunnen produceren.

Wat te doen als u varkens in Vlaanderen wilt houden

- Registratie – activatie van een beslag met varkens

Allereerst moet u beschikken over een beslag als u varkens wil houden in Vlaanderen. U moet zich laten registreren bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) door het invullen van een [beslagfiche](#). Bij DGZ wordt er na ontvangst van de beslagfiche een dossier opgemaakt dat wordt overgemaakt aan de [provinciale controle-eenheid](#) (PCE) van het FAVV² ter goedkeuring. Na ontvangst van de aanvraag heeft het FAVV 30 dagen tijd om advies uit te brengen over het al dan niet afleveren van de toelating voor het houden van varkens. Indien voldaan is aan de **sanitaire uitrustingsvoorwaarden**³ levert het FAVV een

¹[Verordening \(EG\) nr. 889/2008 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening nr. 834/2007 van de Raad inzake biologische productie en de etikettering van biologische producten, wat de biologische productie, de etikettering en de controle betreft](#)

²Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen

³U moet voldoen aan volgende algemene bioveiligheidsmaatregelen: een verharde laad- en een losplaats voor varkens (die reinigbaar en ontsmetbaar moet zijn), een vaste opslagplaats voor kadavers (eveneens reinigbaar en ontsmetbaar), hygiënesluis (kleedkamer afgezonderd van stal- en woonruimte met een wasbak met stromend water en zeep, een voetbad voor het reinigen en ontsmetten van laarzen, en propere overalls voor bezoekers), voorraad ontsmettingsmiddel, uitrusting voor reiniging en ontsmetting aangepast aan de noden van het bedrijf, en een minimale uitrusting voor reiniging en ontsmetting van voertuigen, de krengeopslagplaats, stallen en voetbaden met minimum 5 liter ontsmettingsmiddel en een hogedrukreiniger.

toelating af. Het FAVV kan hierbij de situatie ter plaatse komen controleren. Na de goedkeuring ontvangt u een beslagfiche ter bevestiging.

U zal tevens aan DGZ moeten melden dat uw varkens **NIET** onder **gecontroleerde huisvestingsomstandigheden** worden geproduceerd aangezien ze beschikken over buitenbeloop. Meer informatie over de implicaties van het niet produceren onder gecontroleerde huisvestingsomstandigheden, vindt u terug in een [antwoord op een eerder gestelde vraag](#).

- Standaardovereenkomst met een bedrijfsdierenarts (en plaatsvervanger)

U moet een **contract** afsluiten met een **bedrijfsdierenarts** en een plaatsvervangende dierenarts. U kan zelf een dierenarts kiezen, die dan de nodige documenten zal opmaken en overmaken aan het FAVV. Een [standaardovereenkomst](#) vindt u terug door te klikken op voorgaande hyperlink. Bij een bezoek van de bedrijfsdierenarts wordt een [bezoekrapport](#) ingevuld waarin o.a. de diagnose bij ziekte, uitgevoerde analyses en het geneesmiddelengebruik worden genoteerd. Dit rapport moet u bij het bedrijfsregister bewaren.

- Administratie – identificatie en registratie

Op de [website](#) van DGZ vindt u terug over welke documenten u moet beschikken. Zo moet u in een [bedrijfsregister](#) de aanvoer, afvoer en de sterfte van de varkens noteren. De gegevens van de laatste vijf jaren moeten hierin worden bijgehouden. Het gezondheidscertificaat bij invoer, het bezoekrapport van de dierenarts, de laad- en losbonnen en het geneesmiddelenregister moet u, in voorkomend geval, bewaren bij het bedrijfsregister.

Wat te doen als u varkens wilt invoeren vanuit Nederland

- Exportkeuring

Voor de invoer van varkens vanuit Nederland naar België, moet u (als **exporteur**) een exportkeuring (digitaal) aanvragen bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). De exportaanvragen met bijhorende documenten moeten minimaal één werkdag voor de export en voor 8u zijn ingediend. Exporten die op maandag plaatsvinden, moeten dus op vrijdag voor 8u 's morgens worden ingediend.

U bent tevens verantwoordelijk voor het aanleveren van de documenten (herkomst varkens en status van het herkomstbedrijf) van de varkens aan een certificerende dierenarts en voor het inschakelen van een vervoerder die beschikt over de nodige vergunningen. Een dierenarts van de NVWA levert een **gezondheidscertificaat** af nadat uit onderzoek blijkt dat de varkens gezond zijn en voldoen aan de veterinaire voorschriften. Dit gezondheidscertificaat vergezelt de varkens bij het transport en moet u nadien gedurende vijf jaar bewaren bij het bedrijfsregister.

Er dient ook een melding te gebeuren van invoer te gebeuren bij de [PCE](#) van de provincie waar de varkens ingevoerd worden.

- Transport

Opdat de varkens traceerbaar zouden zijn, moeten varkens voordat ze het Nederlandse beslag verlaten, geïdentificeerd (oormerk) zijn. Voor het commercieel **transport** (verkoop dieren, vervoer slacht) van de varkens moet het vervoer gebeuren door een **vervoerder** die beschikt over een vergunning (erkenning)⁴. De vervoeder moet beschikken over een toelating als vervoerder, een certificaat van goedkeuring van het vervoermiddel (bij transport van meer dan 8 u), een getuigschrift van vakbekwaamheid voor de bestuurder/verzorger, een gezondheidscertificaat en een verplaatsingsdocument (laad- en losbonnen van toepassing bij Belgische vervoerder).

Na het transport moet u (als **importerende** varkenshouder) de laad- en losbeweging registreren in de Saniteldatabank binnen de 7 dagen na het lossen of laden (elektronisch via Veeportaal of door de laad- en losbon aan DGZ te bezorgen)^{5,6}. Het maakt hierbij niet uit of het transport werd uitgevoerd door een Belgische of buitenlandse transporteur.

Wat te doen als u biologische varkens wil produceren

De regelgeving betreffende de biologische productie situeert zich voornamelijk op Europees niveau. In de **brochure [Bio en de wet](#)** (BioForum Vlaanderen) vindt u een samenvatting van de voorwaarden waaraan u als biologische veehouder moet voldoen: de herkomst en aankoop van de dieren, het houden van biologische en gangbare dieren, de huisvesting, de selectie van rassen, grondgebondenheid en mestbeheer, de diergezondheid, biologisch voeder, de voortplanting en de toegestane ingrepen bij de dieren. Enkele zaken worden hieronder toegelicht:

- Certificering

Indien u biologisch wil produceren, moet u een in Vlaanderen erkende controleorganisatie (Certisys, Tüv Nord Integra, Quality Partner of Control Union) op de hoogte te brengen. U ondertekent dan een kennisgevingsformulier waarin u o.a. informatie geeft over het bedrijf en het aantal dieren.

Met het ondertekenen van het kennisgevingsformulier verbindt u zich ertoe om vanaf dan alle wettelijke bepalingen inzake bio toe te passen en de controleorganisatie op de hoogte te brengen bij wijzigingen.

- Omschakelingsduur

Indien de varkens gebruik maken van een verharde buitenloop, geldt er geen omschakelingsperiode.

Indien de buitenloop begroeid is, dient er wel een omschakelingsperiode in acht genomen te worden van 1 jaar. Deze periode kan ingekort worden tot zes maanden als de grond tijdens het voorafgaande jaar niet behandeld is geweest met producten die niet toegestaan

⁴Europese verordening (EG) 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten

⁵Koninklijk besluit van 1 juli 2014 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor varkens en tot vaststelling van de toelatingsvoorwaarden voor varkensbedrijven

<http://www.dgz.be/nieuwsbericht/veehouder-zelf-verantwoordelijk-voor-registratie-van-internationaal-transport-van-vark>

⁶<http://www.dgz.be/nieuwsbericht/veehouder-zelf-verantwoordelijk-voor-registratie-van-internationaal-transport-van-vark>

zijn in de biologische productie (bv. weidegronden die niet zijn behandeld met herbiciden). Daarvan moeten (dan) wel bewijsstukken bijgehouden worden.

- Huisvesting

Via onderstaande tabel geven we u graag nog de minimumoppervlaktes van de binnen- en buitenruimtes mee.

Tabel 1. Minimumoppervlakte van binnen- en buitenruimte voor biologische varkens

	Binnenruimte (voor de dieren beschikbare netto-oppervlakte)		Buitenruimte (bewegingsruimte, behalve weidegrond)
	Levend gewicht	m ² /dier	m ² /dier
Zogende zeugen met biggen tot 40 dagen		7,5 per zeug	2,5
Slachtvarkens	Tot 50 kg	0,8	0,6
	Tot 85 kg	1,1	0,8
	Tot 110 kg	1,3	1
	Meer dan 110 kg	1,5	1,2
Biggen, ouder dan 40 dagen	Tot 30 kg	0,6	0,4
Fokvarkens (zeugen)		2,5	1,9
Fokvarkens (beren)		6	8
Fokvarkens (beren), indien de box wordt gebruikt voor natuurlijke dekking		10	

Minstens de helft van het totale vloeroppervlak van de binnenruimte moet dicht zijn (d.w.z. niet voorzien van een latten- en rooster-constructie). De vloeren moeten vlak zijn en de dieren mogen er niet op uitglijden. De stallen moeten voorzien zijn van een comfortabele, schone en droge lig-/rustruimte met een toereikende oppervlakte en met een dichte bodem zonder lattenconstructie. De rustruimte moet voorzien zijn van voldoende en droog strooisel. Het stro moet niet van biologische oorsprong zijn daar dit niet als voeder wordt aanzien. Varkens moeten kunnen wroeten en mesten in de bewegingsruimten. Voor wroeten mogen verschillende onderlagen worden gebruikt.

Zeugen moeten in groep gehuisvest worden, behalve tijdens de laatste fase van de dracht en de zoogperiode. Biggen mogen niet in vlakke batterijen of biggenkooien worden gehouden.

Openluchtruimten mogen gedeeltelijk zijn afgedekt (maximaal 50%).

- Mestafzet

De mest die wordt geproduceerd door de biologische varkens moet op biologische gronden worden afgezet. Als u de mest niet kan afzetten op eigen grond moet er aan de hand van

een overeenkomst worden bewezen dat u de mest kan afzetten op de gronden van een andere biologische boer.

Wat de afzet van biologische mest betreft, vindt u op de website van Bioforum Vlaanderen vzw een overzicht van het [vraag en aanbod van biologische mest](#). Hier kan u een lijst terugvinden met biologische telers in de regio van uw bedrijf. Deze biologische telers kunnen dan één voor één worden gecontacteerd met de vraag of ze interesse hebben in de afname van biologische varkensmest. Daarnaast maakt BioForum Vlaanderen vzw. een databank op van bedrijven die mest zoeken of aanbieden.

Voor **praktische begeleiding** bij het omschakelen naar de biologische varkenshouderij, kan u terecht bij Sander Van Haver (Bio Zoekt Boer):

Sander Van Haver

Tel 016 28 61 34

GSM 0470 26 66 60

Fax 016 28 61 29

E-mail info@biozoektboer.be

Onderstaande personen werden geconsulteerd en hebben een nuttige bijdrage geleverd bij de formulering van dit antwoord:

- Sander Van Haver – Bio zoekt Boer

Dit antwoord werd door het Varkensloket en de leden van het Praktijkcentrum varkens met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van het antwoord op uw vraag. De gebruiker van dit antwoord ziet af van elke klacht tegen het Varkensloket, de leden van het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van het gegeven antwoord. In geen geval zal het Varkensloket, het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van dit antwoord.